

Двеста хиляди души дишат

Русе – най-красивият ни крайдунавски град – жертва на тоталитарните режими в Румъния и България, които с еднаква безотговорност към съдбата на хората строяха социализъм.

Четете на стр. 3

И това се случи в моя град. След толкова много страх, внушаван не знам откога, мълчание като неписан закон и никаква радост от това, че живееш — един отчаян вик! На родените от нас им е отредено от бога да живеят, да се развиват и растат, да дишат свободно. Въздух, господа, въздух за нашите деца! Като отпущен бент гръмна викът на страданието, породено от бездушието на управляващата комунистическа партия. Съдбата на този двестихилен град като че ли беше предредешена. Нашият грях бе, че бяхме толкова доверчиви, толкова послушни. Затова правеха с нас всичко, каквото си поискаха. Минаха тизгодици. Не вярваме на празни обещания. Не могат да ни убедят, че стига да имаш заядене (независимо какво), че стига да дишаш (независимо какво) всичко е наред. Не вярват русенци вече в нищо, нито в Господа, нито в държавата, нито в смисъла на

Двеста хиляди души дишат

живота. Те трябва да почувствуват, че им се зачита правото на живот и докато това не стане, ще казват, че са ги ограбили и измамили. Няма да отстъпят, докато не усетят, че живеят истински.

Страх, страх, дебнеш всеки миг, от всеки ъгъл! Той преследва майката от сутринта, когато с тревога изпраща детето си, до щастливото му завръщане вечер. В нейното съзнание са запечатани спомените от поредните обгазявания като в черна кутия.

И най-голямата концентрация на хлор не попречи за провеждането на запланувано-

то мероприятие — „свещения“ ритуал по връщането на пионерските връзки. Останали без въздух, децата се свличаха на площада, но вече посветени в „светлата“ вяра. Това е вече история, но с последствия, а какво ли ни очаква в настоящето, дали ще има бъдеще?

Аз съм една от хилядите майки-труженички. Всяка сутрин, когато отивам на работа, виждам как другите излизат от домовете си недоспали, с помръкнали лица, с подпухнали и зачервени очи. Преживели нощта, уморени и вяли още от сутринта. С

тези оплаквания преминава животът на русенци, тъйде чести и сходни, за да са случайни. Понятието „русенски бял дроб“ навлезе в медицинската практика.

Всеки от нас търси бялата лястовица и се надява, че ще я намери. Белодробните заболявания заплашително нарастват. Синдроми на социално болно общество. Търпението на хората се изчерпа, те не могат повече да чакат и да служат почтено на държавата. Несправедливото и отношение към поданиците и поражда неподчинение. Дори тези с привилегиите не са защи-

тени от отравения въздух. Тук всички сме равни като пред Бога.

Живите вериги на гражданското неподчинение като примка се затягат около циничната безотговорност на властите. Хората отчаяно търсят форми на своя човешки протест за правото си на живот. Те се чувствуват напълно свободни в избора си.

Заваляха упреци към тези, които блокираха движението на Дунав мост. Толкова щети носели на държавата със своята „безотговорност“. А тя, държавата, извърши към всички нас такива чудовищни престъпления. Каквито и да са щетите от блокадата, те не могат да покрият, нито да бъдат обезщетение за погубеното ни здраве и живот. Кой ни подтиква към такива прояви, ако не тя, с нейното бездушие. Проведените разговори на различни нива не доведоха до резултати, а само разрешиха непоносимото напрежение. Всеки път надеждата се връщаше в осиротелите души. Умовете на хората обаче продължават да са угнетени от безпокойството и страха. Те все по-натрапчиво присъстват в живота ни.

В продължение на тези девет години пред очите ми сигурно са преминали всички емоции, на които е способен човек. Видях как хора се задушават от липса на въздух, как умират. Видях как понасят болката от безсилието. Видях майки, чийто деца се отказваха от правото си на живот още в утробите им. Видях как изглеждат надеждата, страхът и облекчението, видях черната сянка на отчаянието върху лицата на хората, видях куража и твърдостта. Богата гама от чувства, наречена борба. Да, тя бе започната от няколко личности, чийто имена ще са винаги свързани с Русе. Поставено бе началото. За русенци историята на химическите обгазявания продължава. Писането и е житейска драма за всички нас.

Страхотен ад! И тази нощ оживяхме! Обгазяване — много над допустимото! Правото на живот е изконно човешко право за всеки!

АНГЕЛИНА ЦЕРОВСКА

